

בבית המשפט העליון

רע"ב 4557/20

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ג' קרא

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיב: שירות בתי הסוהר

המבקשים להצטרף כידיד בית משפט: אנשי ונשות מקצוע מתחום בריאות הנפש מטעם "הורים נגד מעצרי ילדים"

בקשת רשות ערערו על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 16.04.2020 (כב' השופט י' בן חמו) ב-עת"א 43708-10-19

תאריך הישיבה: לי בתשרי התשפ"א (18.10.20)

מזכירת הרכב קלדן: ענבל אלבז
שלמה גרינבוים

בשם המבקש: עו"ד נדיה דקה; עו"ד דניאל שנהר

בשם המשיב: עו"ד אודי איתן

בשם המבקשים להצטרף כידיד בית משפט: עו"ד מוריה שלומות

פרוטוקול

1 כבוד השופט נ' סולברג: קראנו את החומר ואת הודעת העדכון. אנחנו לא עם קרקע בתולה;
2 אנחנו יודעים על הפיילוט ואת חשיבות הנושא.
3 במובן הזה, לא בטוח שהיינו צריכים להתכנס שוב היום ספציפית לגבי הרע"ב הזה, מה גם
4 שהמבקש שוחרר, נותר העניין העקרוני – והוא קורם עור וגידים בדרך של פיילוט. בדרך
5 הדברים יש עיכוב, הפיילוט לא יכול להימשך לעדי עד ונרצה לתחום את זה אבל זה חכיוון,
6 וימשיכו בו.
7 השאלה אם מעבר לזה יש סעד בשלב הזה שאנחנו יכולים לתת למבקש.
8

עו"ד דקה :

הסעד הפרטני מתייטר, לשמחתו הוא שותרר.

כמו שכתבנו בעתירה, אנחנו חושבים שבאמת יש צורך לעמוד על ההתקדמות של הפיילוט, בחיבת של הקטינים, לפחות. בשנה שעברה ביולי 2019 הגשנו עתירה עקרונית בנושא ובית משפט החליט שהדרך לתקוף היא דרך עתירות אסיר.

נראה שהמאפיינים של אותה קבוצה של הקטינים מבקשים תקיפה של הסוגיה הזו, במסגרת ההליכים של עתירות אסיר. אנחנו חושבים שאחרי הניסיון שלנו, נראה שבאמת המתכונת לדון בשאלות הללו היא לדון כשהשאלה היא כללית.

מאז הוגשו 5 עתירות אסיר בסוגיה הזו, בכמה בתי משפט מחוזיים בארץ. אחד, הקטין השתחרר לפני הדיון; השנייה הקטין הועבר; ובשלושת האחרים ניתנו פסקי דין, ובזאת לאחר סבב ארוך של הפרות של הזכות להליך חוגן של בקשות ארכה ודחיה שלנו, והתיק היחיד ששרד זה התיק הזה שבו הקטין השתחרר יומיים לפני הדיון.

הפיילוט הוא דבר יחיד, וכל הפרטים שיש בידינו על הפיילוט הצלחנו לקבל רק באמצעות הליכים משפטיים שהוגשו לבתי המשפט השונים, ובעיקר בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, והעתירה עדיין תלויה ועומדת – בג"ץ 2880/20.

גם כל בקשות הקטינים היו מנותקות מהעולם, ואז המשיב הגיע עם פתרון של הוראת שעה, לקיים שיחת טלפון מדי שבועיים.

אנחנו חושבים שכאן הייתה עוד התנסות. המשיב יכול היה להטיק מסקנות בעקבות אותו ניסיון שלו.

רק אומר שהפתרון הזה כיום הוא לא מוסדר באיזושהי מתכונת שהיא מחייבת, הוראת השעה הייתה במסגרת תקנון שעת החירום שהייתה באותה תקופה, ומאז, כידוע, הביקורים לא חזרו באופן סדיר.

נוצר מצב שקטינים המשיכו להיות מנותקים, ואחרים קיבלו ביקורים מדי פעם.

בסופו של יום, עלה גם בידינו לגלות שהייתה הוראה פורמלית או לא פורמלית של בכיר בשב"ס שטען שכל קטין שלא מקבל ביקורים כן יקבל שיחת טלפון, אבל לא היה ברור באיזו מתכונת – ולא ברור אם זה מחייב או לא, בעופר לא היו שיחות תקופת די ארוכה.

כבוד השופט מ' מזוז: השאלות הללו טובות.

כפי שהעיר ראש ההרכב, נכון שחייבים לתחום את הפיילוט. אי אפשר למשוך אותו עד אין קץ.

כרגע אנחנו נמצאים במצב, שמצד אחד המבקש כבר השתחרר; זה נכון שיש קושי בקטינים שזה תקופות מעצר קצרות. זה יכול להספיק להגיע לבירור, יש שילוב של שני דברים. כל אחד

מחדברים יכול להיות שהיה אפשר להתגבר. יש שילוב שמצד אחד האסיר השתחרר ומצד שני הפיילוט מתקדם ועוד לא סוכם. אין מנוס מלהמתין גם אם נצטרך לבחון את זה אבל אין מנוס

כי יש פרמטרים שונים. ברור לכולם שהפיילוט נועד לנסות להתוות אמות מידה להבחין בין קטינים מישראל או השטחים, הגיל, עבירות. אני מבין כפי שהבנתי בזמנו שהמטרה של הפיילוט

לנסות ליצור אמות מידה שרמת הסיכון מוגבלת שיהיה נכון לאפשר להם שיחות טלפון. אין לנו שום תשתית לקיים דיון לגופו.

1 עו"ד דקה: ברור לנו שיש קושי. כשהמשיב הודיע על הפיילוט. הוא הודיע על פיילוט כללי. עמדנו
 2 על ההיבט המיוחד של קבוצות הקטינים הקושי והצורך של אותם קבוצות. יישום הפיילוט
 3 לאורכו לא ניסה לראות שהוא באמת עומד על האבחנה הזאת ומה שקורה שאנחנו מגיעים
 4 למצב שהפיילוט מרחיבים אותו לעוד אגפים וממה שידוע לנו בימים אלה מתקיימים טלפוניים
 5 ציבוריים בכלא גלבע והנושא של הקטינים לא מתקדם. אנחנו חושבים שלפחות בשלב הזה יש
 6 מקום לבקש שיוקצב זמן קצר וברור לגבי הקטינים לפחות. אנחנו מדברים כאן, עניין הקורונה
 7 יכול להקשות על יישום אבל פה במקרה הזה אנחנו מדברים על קטינים שנמצאים בתקופה קשה
 8 של נתק, אי וודאות, מכאן הצורך לקדם את הנושא בעיקר בהיבט הזה.

9
 10 עו"ד שלומות: הכל כתוב אני לא אחזור, מה שחשוב שבימ"ש יורה על המשיב לשלב בצוותים
 11 איתם המשיב מקיים היוועצויות לגבי הפיילוט, אנשי בריאות הנפש. אם קראתם את חו"ד כפי
 12 שמופיע הנזק הנפשי שנגרם לנערים וילדים כתוצאה מניתוק הקשר בינם לבין המשפחה הוא
 13 הרסני והוא לדורות. לכן, לפי כל מה שאני קראתי לפחות ואני בטוחה שגם כבודכם היוועצויות
 14 היו עם גורמי ביטחון ולא הוזכרה ולו פעם אחת הצורך בחו"ד והיוועצויות עם אנשי בריאות
 15 נפש שהוא דרמטי למסקנות הפיילוט.

16
 17 עו"ד איתן: בתמצית, בשים לב להערות כבודכם. כפי שצינו אנחנו סבורים שדין הבקשה
 18 שלפנינו להידחות על הסף ולגופה. האסיר כבר לא אסיר הפננו לפסיקה הרלוונטית בעניין
 19 שברגע שאדם משתחרר אז בעצם אין לנו בכך ודיי בכך לדחות בקשת רשות של אסיר וגם
 20 שמדובר בבקשה שמעלה שאלות רחבות לעניינו של האסיר זה לא מאפשר לדלג על המסוימות
 21 הקונקרטי. נקודה שנייה שלא עלתה במסגרת הטעון של חברתי ובבקשת רשות הערעור, הלכת
 22 קונטר עומדת בעינה.

23
 24 כבוד השופט ג' קרא :
 25 בוא לא נכנס לחלכת קונטר, אתה לא רוצה להיכנס לזה.

26
 27
 28 עו"ד איתן:
 29 אני מקבל את הערת כבודו, כל הטענות שמועלות מתעלמות מזה שיש הלכה ברורה שבימ"ש
 30 מתייחס לאורך שנים ובימ"ש קמא מתייחס ואי אפשר להתעלם מהדבר שנעשה והטיעונים
 31 והקביעות שיש רלוונטיות לסוגיה הזו. שקוראים את בקשת המבקש עולה תחושה שאנחנו
 32 מדברים על קטינים רכים ועדינים שנשלפים מביתם ועושים בהם מעשים שלא יעשו, המקרה
 33 הקונקרטי של המבקש מראה שאנחנו לכל הפחות נמצאים בפער גדול מהבקשה. מישהו
 34 שהרשתו זה עבירות ביטחוניות חמורות.

35
 36 כבוד השופט ג' קרא :
 37 דבר איתנו על הזמן של הפיילוט.

38

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

עו"ד איתן :

עוד רגע אגיע לזה, הניסיון לבוא ולומר ולנתק בין המקרה הקונקרטי של המבקש להלכת קונטר יש פער גדול שהיינו לפני כבודכם עם העתירה 2 מחברי התרכב היו וכבי' השופטת ברק ארז הפנתה את העותרים להביא אסיר אחד שאפשר יהיה לראות את הנושא (מצטט) העותרים התבקשו להביא מקרה פרטני ולהציג תשתית רחבה יותר ואלו לא נעשו. לעניין הפיילוט, כפי שכתבנו שהיינו פה שנה שעברה היינו בתחילת הפיילוט ביולי 19' וכפי שכתבנו בחודש מרץ האחרון הוא הורחב לקטינים ביטחוניים, מתאפשרות 3 שיחות בשבוע לבני משפחה גרעיני, אותו אסיר נותן 5 מספרי טלפון ומוקצות 5 דקות שיחה. ציינו בהודעה מעדכנת שהפיילוט עודו נערך והוא צפוי להאריך פרק זמן נוסף, בהלכת קונטר הדברים יפים בעניינו זה עניין שכרוך בביטחון הציבור והמדינה.

כבוד השופט מ' מזוז: הפיילוט נועד למיטב זכרוני לנסות לבחון סוג של אמות מידה להבחן בין מצבים שונים ומקרים שונים בהם אין סיכון ביטחוני או שהסיכון נמוך באופן שמצדיק להימנע מתניתוק הטלפוני. לכן אני מתקשה לראות מה התועלת שזה יימשך עוד חצי שנה או שנה. בסופו של דבר מה שחשוב זה הניתוח והניסיון. יהיה יותר הצדקה אולי אחרי שתגבשו אמות מידה להגיד שזה ניסיוני ואח"כ תחליטו אם לצמצם אבל כלי של קטינים מגיל 14 או אמות מידה שכן תאפשר קשר, קשה לראות מה התועלת למשוך את זה עוד ועוד צריך להתקדם. הפיילוט זה עילה טובה בהקשר הזה אבל לא יכולה להימשך בלי הגבלת זמן.

עו"ד איתן :

ההערות ברורות לגורמי בשב"ס והדברים ברורים, אין כוונה למשוך את זה אבל מצד שני זה לא אמירה לשם האמירה, ברור הדברים צריכים להיעשות בקפדנות וציינו גם שברור שמשבר הקורונה עיכב את הדבר הזה ברור שעיקר הקשר לא נתון לפיילוט אלא לסוגיה הזאת של נגיף הקורונה אנחנו יכולים לדמיין מה זה יכול לעשות אם זה ייכנס למתקני הכליאה. אנחנו לא רוצים למשוך את זה שנים קדימה, ההערכה של שב"ס שמדובר בחודשים. הרצון הוא ברור לא לבוא ולקבוע שעד ה-1.3 לדוגמא תחיה החלטה כי יכול להיות שתוך כדי הדברים נבחנו בזמן אמת ואולי הבדיקה תראה שצריך עוד בדיקה, הקפדנות מתחייבת כאן. גם גורמי הביטחון רלוונטיים כאן, סיכון ביטחוני זה גורם שחייב להיות מעורב. אולי אם היינו בלי קורונה היינו בנקודה אחרת.

עו"ד שלומות: הקורונה רק סייעה לכם, אם בזמן הקורונה ניתנו בעוד אגפים לשוחח בטלפון אתם יכולים לצרף את זה למסקנות הפיילוט.

עו"ד איתן :

1 בהמשך להערת חברתי, דווקא הקורונה יכולה ללמד את התנהלות שב"ס. כפי שצינו לאחר
 2 שפרץ משבר הקורונה המדיניות בנוגע לאסירים קטינים בטחונים לא כשהייתה. הוראה השעה
 3 אפשרה לקיים שיחות טלפון פעם בשבועיים ומי שיכול לקבל ביקורים היום חרף הקורונה זה
 4 נעשה ומי שלא יכול לקיים קשר טלפוני החוצה, להבדיל מהמצג שעולה כאן ובהתאם להלכת
 5 קונטר אין מניעה של קשר חיצוני של האסירים הקטינים הביטחוניים, או ביקורים או טלפונים,
 6 הדבר מיזתי וסביר, הפיילוט מתנהל ההערות של כבודכם ברורות.

7

8 כבוד השופט נ' סולברג: מה לגבי בריאות הנפש שצינח?

9

10

11 עו"ד איתן:

12 שמענו את ההערה, היא תועבר לגורמים הרלוונטיים. הבחינה מאוד מקצועית ועניינית והדברים
 13 יועברו. יש כאן פער בין טענות למצג שעולה בבקשה, העותרים הצליחו להביא מקרה אחד
 14 שאיתו אנחנו מתמודדים, אנחנו לא יכולים להתמודד עם מקרים תיאורטיים ופה המעשים
 15 שנעשו הם ביטחוניים קשים.

16

17 כבוד השופט מ' מזוז: זה ברור שמנסים דרך מקרה ספציפי, אני גם תהיתי את זה המקרה
 18 הקלאסי להביא דרכו, גם העבירות חמורות וגם על סף בגירות. אנחנו לא עוסקים במערער או
 19 בקשר הספציפי אנחנו עוסקים בסוגיה וההיבט של הקטינים להבדיל מבגירים לא רק בגלל רמת
 20 הסיכון הביטחוני וברור שקטינים שאיבדו קשר עם המשפחה הוא משמעותי וההערה שנאמרה
 21 היא חשוב וזה חלק ממערכת האיזונים שאתם צריכים לעשות ברור שבתי כלא ילד בן 14 לנתק
 22 אותו חודשים ארוכים זה משמעותי מאדם בוגר בלי קשר לרמת סיכון ההיבט החברתי, חייב
 23 להיכנס למשוואה.

24

25

26 עו"ד איתן:

27 ברור שהגורמים הרלוונטיים ידרשו למכלול הדברים.

28

29 כבוד השופט נ' סולברג: ניתן ביטוי לדברים בכתב ואלו ששמענו בעל פה ונציין את הצפי של
 30 כמה חודשים. במובן הזה הבקשה מוצתה. כאמור, הבקשה לא תמחק בשורה ניתן ביטוי לדברי
 31 עו"ד והם ייבחנו.

32

33 עו"ד דקה: אני רק רוצה בגלל הקושי להגיב משהו בקצרה. המקרה הובא למקרים שישרדו את
 34 ההליכים הארוכים ובגלל זה ובגלל הקושי להגיע עם עוד מקרה קונקרטי שימחיש ויראה יותר
 35 טוב יכולים לעבור חודשים טובים ואנחנו מבקשים מאוד ועומדים על הבקשה שייקבע לויז
 36 ברור וגם קצר בהקשר של סיום הפיילוט והפקת לקחים.

37

- 1 כבוד השופט נ' סולברג: שמענו את הדברים, כפי שאמרתי ניתן ביטוי לדברים ששמענו כולל
- 2 אותו צפי למספר חודשים שהדברים ייקח עם עוד כמה פרטים. תודה לכם.
- 3
- 4 **נדחה למתן החלטה.**